

EUROOPA KOHTU OTSUS

26. november 1975*

Märksõnad

1. Konkurents – Kokkulepe – Hinnatabel – Kinnitamine – Keelamine
(EMÜ asutamislepingu artikli 85 lõige 1)
2. Konkurents – Kokkulepe – Piirang ühe liikmesriigi territooriumil –
Liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamine – Kriteeriumid
(EMÜ asutamislepingu artikkel 85)
3. Institutsiooni otsused – Eelnevate otsuste valguses tehtud otsus – Kokkuvõtlik või
selgesõnaline põhjendus
(EMÜ asutamislepingu artikkel 190)

Kohtuasjas 73/74,

GROUPEMENT DES FABRICANTS DE PAPIERS PEINTS DE BELGIQUE, Brüssel,

SC USINES PETERS-LACROIX SA, Brüssel,

LES PAPETERIES DE GENVAL SA, Genval,

ÉTABLISSEMENTS VANDERBORGHT FRÈRES SA, Brüssel,

PAPIERS PEINTS BREPOLS SA, Turnhout,

keda kõiki abistab Brüsseli Cour d'Appeli advokaat Marcel Grégoire ning viimase hageja
puhul Genti kohtu advokaat Guy Schrans, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress
Luxembourgis: c/o Tony Bieveri büroo, 83 boulevard Grande-Duchesse-Charlotte,

hagejad,

versus

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON, esindajad õigusnõunikud Jean-Pierre Dubois ja
Dieter Oldekop, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis: c/o
õigusnõunik Mario Cervino, bâtiment CFL, Place de la Gare,

kostja,

ja

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

Jean-Marie Pex, esindaja Brüsseli Cour d'Appeli advokaat Louis van Brunnen, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis: c/o vandeadvokaat Paul Beghini büroo, 9 avenue de la Gare,

menetlusse astuv pool,

mille esemeks on komisjoni 23. juuli 1974. aasta otsuse asutamislepingu artikli 85 kohaldamismenetluse kohta, kehtetuks kuulutamine,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president R. Lecourt, koja esimees H. Kutscher, kohtunikud A. M. Donner, P. Pescatore, M. Sørensen, Mackenzie Stuart ja A. O'Keefe,

kohtujurist: A. Trabucchi,
kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

Põhjendused

1. Euroopa Kohtu kantseleis 30. septembril 1974. aastal registreeritud hagiavaldusega nõuavad Groupement des papiers peints de Belgique (Belgia Tapeediühing) ja selle liikmed 23. juuli 1974. aasta otsuse (EÜT 1974, nr 1237, lk 3) kehtetuks kuulutamist, nimetatud otsusega kuulutab komisjon rea ühingu poolt tehtud otsuseid ja kokkuleppeid vastuolus olevaks artikli 85 lõikega 1, lükkab tagasi maksust vabastamise taotluse, kohustab ühingu liikmeid viivitamatult lõpetama tuvastatud rikkumised ning määrab ühingu liikmetele trahvid ühise otsuse eest peatada tarned härra Pexile.

Kohtuasja eseme kohta

2. Avalikul kohtuistungil teatasid ühingu liikmed, et nad loobuvad vaidlustamast „komisjoni otsust alates selle vastuvõtmisest ja edaspidi, sedavõrd, kuivõrd selle otsusega keelatakse kokkulepped, mis hõlmavad kohustust järgida kehtestatud hindu ja neid näidata, ning kokkulepped, mille puhul on keelatud näidata kehtestatud või soovitatud hindadest madalamaid hindu või allahindlusega seotud hindu“.

3. Ühing täpsustab samas, et ta vaidlustab jätkuvalt otsuse õiguspära mineviku puhul ning ei nõua seetõttu otsuse kehtetuks kuulutamist täies ulatuses, vaid üksnes sedavõrd, et tõendada, et artikli 85 lõikes 1 sätestatud keeld ei laiene härra Pexile tarnete peatamisele ning et seetõttu tuleb kuulutada kehtetuks komisjoni otsus, millega määratakse selle eest trahvid.

4. Lisaks sellele väidavad ühingu liikmed, et trahvid on ülemääraselt suured ning nõuavad täieliku pädevusega Euroopa Kohtult nende vähendamist.

5. Hagejad on osutanud asutamislepingu sätete rikkumisele ning põhjenduse puudumisele.

Sisu kohta

Konkurentsi mõjutamine siseturu tingimustes

6. Hagejad väidavad, et otsuse punktis II, c 3 on ebaõigelt väidetud, et nad on tapeetide müüjate jaoks kehtestanud edasimüügihinnad.

7. Samas nad ei eita, et kui jaemüüjad on kauba saanud otseselt ühingu liikmetelt või jaemüüjate vahendusel, on nad kohustatud näitama ühingu poolt ühiselt kokku lepitud hindasid ning ei tohi avalikult teatada nendest hindadest tehtud allahindlustest.

8. Hagejad väidavad, et tegemist on üksnes keeluga teatada allahindlustest, samas on jaemüüjatel konkreetsetes olukordades õigus teha allahindlusi isegi pidevalt, kuid nendest ei tohi avalikult teatada.

9. Asutamislepingu artikli 85 lõikes on sõnaselgelt sätestatud, et ühisturuga on kokkusobimatud kokkulepped, millega „otseselt või kaudselt määratakse kindlaks [...] müügihinnad või muud tehingutingimused“.

10. Kui kehtestatud hindadega korraldus on ilmselgelt vastuolus selle sättega, on seda samavõrd ka korraldus, mis hõlmab kokkuleppehindu ning millega kaasneb keeld teatada nendest hindadest tehtavatest allahindlustest.

11. Seetõttu ei ole oluline välja selgitada, kas kehtestatud edasimüügihindadega süsteemi kasutanud ühingu liikmeid puudutav otsus oli tehtud ebaõigelt või mitte.

12. Lisaks sellele ei ole vaidlustatud asjaolu, et viiest Belgia tapeeditootjast nelja ühendava ühingu liikmed on sõlminud kokkuleppe, millega välistatakse Belgias müümise korral igasugune hinnakonkurents tapeetide puhul, mida turustatakse ühise kaubamärgi „Décorgroup“ all.

13. Lisaks hindade otsesele või kaudsele kindlaksmääramisele hõlmab vaidlustatavas otsuses osutatud kokkulepe veel teatavat hulka piiravaid tingumusi, mis on seotud muude tehingutingimustega ja mis on loetletud vaidlustatud otsuse punktis II a 2 (a) – (u).

14. Kuigi kodukorra mõningad sätted olid vaidlustatud otsuse tegemise ajal juba aegunud, ei ole vaidlustatud asjaolu, et kokkuleppe põhiosa sätted hõlmasid kõigi ühingu poolt müüdavate tapeetide müüki ja turustamist ning olid jõus seni, kuni nad otsusega keelati.

15. Hagejad väidavad, et otsus lõpetada tarnimine hr Pexile tehti eraldi ühingu iga liikme poolt, kelle poole ta pöördus, kuivõrd nimetatud isik rikkus turustuslepingute tingimusi.

16. Ühingu õigusele peatada tarned ostjale, kes ei järgi üldisi müügieeskirju, on selgesõnaliselt osutatud ringkirjades, mida ühingu liikmed saatsid oma klientidele.

17. 29. oktoobri 1971. aasta ringkirjas, mille ühing saatis kõikidele oma klientidele, on mainitud:

„Sellises olukorras juhime me Teie tähelepanu sellele, et klient on kohustatud järgima „Üldisi müügieeskirju“ ja eeskätt selle kolme järgmist punkti:

„Tellimuse esitamisega kohustub klient täitma kõiki kohustusi, mis tulenevad üldistest müügitingimustest, ja nõustub võimalike rikkumiste tagajärgedega...““

18. Selle ringkirja sisust ja saatmisajast ilmneb, et selle eesmärgiks oli kinnitada jaemüüjatele, et ühing jälgib üldiste müügieeskirjade täitmist ning et kunstlikult madalate hindadega kaupleva konkurendi vastu võetakse asjaomased meetmed, liiatigi oli klientidele meenutatud sätete näol tegemist nimelt nende sätetega, mida härra Pex oli rikkunud.

19. Seetõttu leiab kohus, et komisjonil on piisavalt tõendusmaterjali selle kohta, et otsus peatada tarned härra Pexile tehti ühingu liikmete poolt üheskoos.

20. Seejuures ei saa asjaolud, et härra Pex ei esitanud tellimust ühele ühingu liikmele ning et üks teine ühingu liige jätkas talle tarneid teatava aja jooksul, muuta kehtetuks komisjoni seisukohta, et härra Pexile tarnete peatamise otsuse näol oli tegemist ühisotsusega.

21. Sellest tuleneb, et ühingu rakendatav turukorraldus, mis hõlmas hinna- ja allahindluspoliitikat ning millega kehtestati sanktsioonid üldistest müügitingimustest kõrvalekaldumise eest, oli teadlikult suunatud sellele, et piirata ja häirida konkurentsi Belgias ja seeläbi ühisturu tingimustes.

Liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamine

22. Hagejad väidavad esiteks, et ühingu kokkulepped ja otsused ei ole sellise iseloomuga, et need võiks mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.

23. Teiseks väidavad nad, et isegi kui kokkulepped ja otsused võiksid tegelikkuses liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada, ei täpsustata vaidlustatud otsuses, kuidas see kaubanduse mõjutamine toimub.

24. Kolmandaks väidavad hagejad, et ühingu liikmed on olnud heausksed, arvates, et kokkulepped ja otsused ei mõjuta liikmesriikidevahelist kaubandust ning et seetõttu ei ole põhjendatud trahvid otsuse eest, millega kehtestati sanktsioonid lepingutingimuste rikkumise eest.

25. Asjaolust, et selline hinnakokkulepe on suunatud toodete turustamisele vaid ühes liikmesriigis, ei piisa selleks, et järeldada, et liikmesriikidevahelist kaubandust ei ole võimalik mõjutada.

26. Kokkulepe, mis hõlmab ühe liikmesriigi kogu territooriumi, võib oma loomult soodustada eraldatust liikmesriigi tasandil, takistades seega asutamislepinguga sätestatud majanduslikku vastasmõju ning kaitstes siseriiklikku toodangut.

27. Seetõttu tuleks vaadelda samal ajal neid vahendeid, mida kokkuleppe osapooled kasutavad selleks, et säilitada oma kliente, kokkuleppe olulisust kõnealusel turul ja kokkuleppe majanduslikku tausta.

28. Ühingu otsus kooperatsioonitasu kohta, mille määr määratakse kindlaks liikmete poolt aasta jooksul sooritatud müügitehingute kogusumma põhjal, võib kaasa tuua selle, et tellimused koonduvad ühingu liikmete kätte, kuivõrd kliendil, kelle tellimustest on osa juba ühingu liikme poolt täidetud, on kasulik koondada ka ülejäänud ostud liikmetele, et saada maksimaalset võimalikku allahindlust.

29. Otsuses ei ole selgitatud, kuidas võib liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada asjaolu, et 10% Belgiasse imporditud toodetest, mis moodustavad 5% Belgia turu kogumahust, müüakse ühingu poolt kindlaksmääratud hindadega ja tingimustel, kusjuures ühingu liikmete ja välismaiste tootjate vahel ei ole välistavat seost.

30. Asutamislepingu artikli 190 kohaselt peab komisjon oma otsuseid põhjendama, tuues välja faktilised asjaolud, millele tugineb meetme õiguslik põhjendus, ning kaalutlused, mis viisid otsuse tegemisele.

31. Juhul kui komisjoni otsuste puhul on tegemist korduvate samalaadsete otsustega, on võimalik neid otsuseid põhjendada kokkuvõtlikult, osutades varasematele otsustele, kuid juhul, kui otsus läheb varasematest otsustest märkimisväärselt kaugemale, peab komisjon esitama selge, üksikasjaliku põhjenduskäigu.

32. Kokkuleppes sisalduva territoriaalse kaitse ja riikliku turu eraldamise kohta ei ole otsuses esitatud selgeid põhjendusi, mille alusel komisjon selliseid asjaolusid tuvastas, lihtviide varasemale kaasusele ei ole selgituseks piisav.

33. Välistamata seda, et vaidlusalust liiki hinnakokkulepe võib tegelikkuses mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust, tuleb tunnistada, et kostja oleks pidanud oma põhjendused esitama selgemal viisil, kuivõrd ta tegi otsuse, mis läks märkimisväärselt kaugemale varasematest otsustest.

34. Seega ei ole vaidlusaluse otsuse jaotises E, mille pealkiri on „Liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamine“ esitatud lihtvaidete näol tegemist komisjonile EMÜ asutamislepingu artiklis 190 pandud otsuste põhjendamise kohustuse täitmisega.

35. Seetõttu tuleb hageja nõude kohaselt kuulutada komisjoni otsuse 74/431/EMÜ artikkel 4 kehtetuks.

Kohtukulud

36. Kohtu kodukorra artikli 69 lõike 2 kohaselt on vastava nõude korral kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud.

37. Antud kohtuvaidluse kaotanud pooleks on kostja.

38. Seetõttu tuleb hagejate nõude kohaselt kohtukulud välja mõista kostjalt.

EUROOPA KOHUS

otsustab:

1. Kuulutada kehtetuks komisjoni otsuse nr 74/431/EMÜ artikkel 4.

2. Mõista kohtukulud välja Euroopa Ühenduste Komisjonilt.

Lecourt

Kutscher

Donner

Pescatore

Sørensen

Mackenzie Stuart

O'Keefe

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 26. novembril 1975. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

R. Lecourt